

Standaardformulier publicatieplicht ANBI Algemeen

1 Algemene gegevens instelling

Naam

Stichting Grote Kerk Naarden

Nummer Kamer
van Koophandel (*)

4 1 1 9 4 4 7 0

Contactgegevens. Vul minimaal 1 van de velden Adres, Telefoonnummer of E-mailadres in.

Adres

Sint Annastraat 5-7

Telefoonnummer

0356949873

E-mailadres

info@grotekerknaarden.nl

Website (*)

www.grotekerknaarden.nl

RSIN (**)

8 0 2 4 9 8 5 1 6

Actief in sector (*)

Kunst en cultuur - Kunst en cultuur algemeen

Kunst en cultuur - Monumenten

Kunst en cultuur - Podiumkunsten

In welke landen is
uw instelling actief? (*)

Nederland

Aantal medewerkers (*)

5

Betaalde personeelsleden in gemiddeld aantal fte gedurende het boekjaar.

Aantal vrijwilligers (*)

7 0

Vrijwilligers die zich regelmatig (meer dan 3 keer per jaar) inzetten voor uw instelling.

Statutair bestuur van de instelling

Naam bestuurslid

Mevrouw E.R. Snoep

Functie bestuurslid

Directeur-bestuurder

Overige informatie
bestuur (*)

Doelgroepen (*)
(meerdere opties mogelijk)

Algemeen publiek
 Alleenstaande ouders
 Analfabeten
 Chronisch zieken
 Dak- en thuislozen
 Dieren
 Gedetineerden
 Gelovigen
 Gemeenschappen
 Jongeren

Kinderen
 Lhbtqi+
 Mensen met een beperking
 Milieu
 Minderheden
 Minima
 Natuurgebieden
 Oceanen en zeeën
 Ouderen
 Patiënten

Slachtoffers van geweld
 Slachtoffers van natuurrampen
 Slachtoffers van oorlog
 Slachtoffers van seksueel misbruik
 Studenten
 Verslaafden
 Vluchtelingen
 Vrouwen en meisjes
 Werklozen
 Wildlife
 Overig

Doelstelling

Statutaire doelstelling van de instelling.
Wat wil de instelling bereiken?

Stichting Grote Kerk Naarden stelt zich ten doel de instandhouding van monumenten beschermd op grond van Monumentenwet 1988, daaronder mede begrepen de instandhouding van de Grote Kerk van Naarden. De stichting beoogt niet het maken van winst.

Hoofdpijnen beleidsplan

Geef hier antwoord op onderstaande vragen of vul na de laatste vraag over het beleidsplan de url in naar het beleidsplan.
In dit beleidsplan moet minimaal antwoord gegeven worden op de in dit formulier gestelde vragen over het beleidsplan.

Welke werkzaamheden verricht de instelling? Wanneer worden welke werkzaamheden uitgevoerd? En hoe dragen die bij aan het realiseren van de doelstelling?

Stichting Grote Kerk Naarden stelt zich tot doel om het monumentale kerkgebouw in stand te houden en te ontwikkelen voor de samenleving. Hiertoe exploiteren wij het vanuit drie functies: Muziekpodium, Erfgoedbeleving en Hart van de Samenleving. Binnen de functies Erfgoedbeleving en Muziekpodium realiseren wij programmering. Met deze programmering ontsluiten we de historische en cultureel-maatschappelijke betekenislagen van het gebouw. Vanuit deze betekenislagen betrekken we donateurs, fondsen en subsidieën bij Grote Kerk Naarden. Zij zijn mede-financiers van grote instandhoudings- en restauratieopgaven en culturele programmering. Netto inkomsten uit kaartverkoop komen ten goede aan instandhouding en ontwikkeling van het monument. Daarnaast stellen wij het gebouw beschikbaar voor verhuur aan externe partijen binnen de functies Hart van de Samenleving en Muziekpodium. Het gaat om zakelijke en particuliere verhuur voor evenementen, diners, bijeenkomsten, huwelijken en uitvaarten. Binnen de zakelijke verhuur kennen wij een aantal meerjarige partnerships. De netto inkomsten komen te goede aan instandhouding en ontwikkeling.

Hoe krijgt de instelling inkomsten?

Werving donaties, fondsen en subsidies, verhuur (particulier en zakelijk), kaartverkoop eigen programmering (tentoonstellingen, evenementen en concerten).

1

Algemeen (vervolg)

Op welke manier en aan welke doelen worden de verkregen inkomsten besteed? Als uw instelling vermogen aanhoudt, vul dan in waar en op welke manier dit vermogen wordt aangehouden (bijvoorbeeld spaarrekening, beleggingen etc).

Stichting Grote Kerk Naarden stelt zich ten doel de instandhouding van monumenten beschermd op grond van Monumentenwet 1988, daaronder mede begrepen de instandhouding van de Grote Kerk van Naarden. De stichting beoogt niet het maken van winst.

Url van het beleidsplan
Vul de link in waar het beleidsplan te vinden is.

Open

Beloningsbeleid
Beloningsbeleid voor het statutaire bestuur, voor de leden van het beleidsbepalend orgaan en voor het personeel (bijvoorbeeld CAO of salarisregeling).

De directeur-bestuurder wordt beloond volgens schaal 14 van de CAO Musea 2024-2026. Stichting Grote Kerk Naarden volgt geen CAO. De Raad van Toezicht is onbezoldigd.

Activiteitenverslag
Noem de activiteiten die zijn uitgevoerd. Of vul bij de volgende vraag de url in naar het activiteitenverslag, of de url naar de jaarrekening als daarin de activiteiten van het betreffende boekjaar duidelijk zijn beschreven.

Zie Jaarverslag 2025.

Url van het activiteitenverslag. Vul de link in waar het activiteitenverslag te vinden is.

Open

2 Balans

Balansdatum 3 1 - 1 2 - 2 0 2 5 Vul de balansdatum in. Als u daarna verdergaat verschijnen automatisch de jaartallen boven de kolommen.

Activa	31-12-2025	31-12-2024 (*)	Passiva	31-12-2025	31-12-2024 (*)
Immateriële vaste activa	€	€	Continuïteitsreserve	€ 64.641	€ 64.641
Materiële vaste activa	€ 7.148	€ 6.622	Bestemmingsreserve	€ 623.171	€ 625.852
Financiële vaste activa	€	€	Herwaarderingsreserve	€	€
	€ 7.148	€ 6.622	Overige reserves	€ 11.529	€ 18.343
Voorraden	€	€		→ € 699.341	→ € 708.836
Vorderingen & overlopende activa	€ 585.334	€ 170.152	Bestemmingsfondsen	€	€
Effecten	€	€	Vorzieningen	€	€
Liquide middelen	€ 399.423	€ 780.214	Langlopende schulden	€	€
	→ € 984.757	→ € 950.366	Kortlopende schulden	€ 292.564	€ 248.152
Totaal	€ 991.905	€ 956.988	Totaal	€ 991.905	€ 956.988

Toelichting

Geef hier een toelichting bij de balans of vul de url naar de jaarrekening in als hier een toelichting in is opgenomen.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

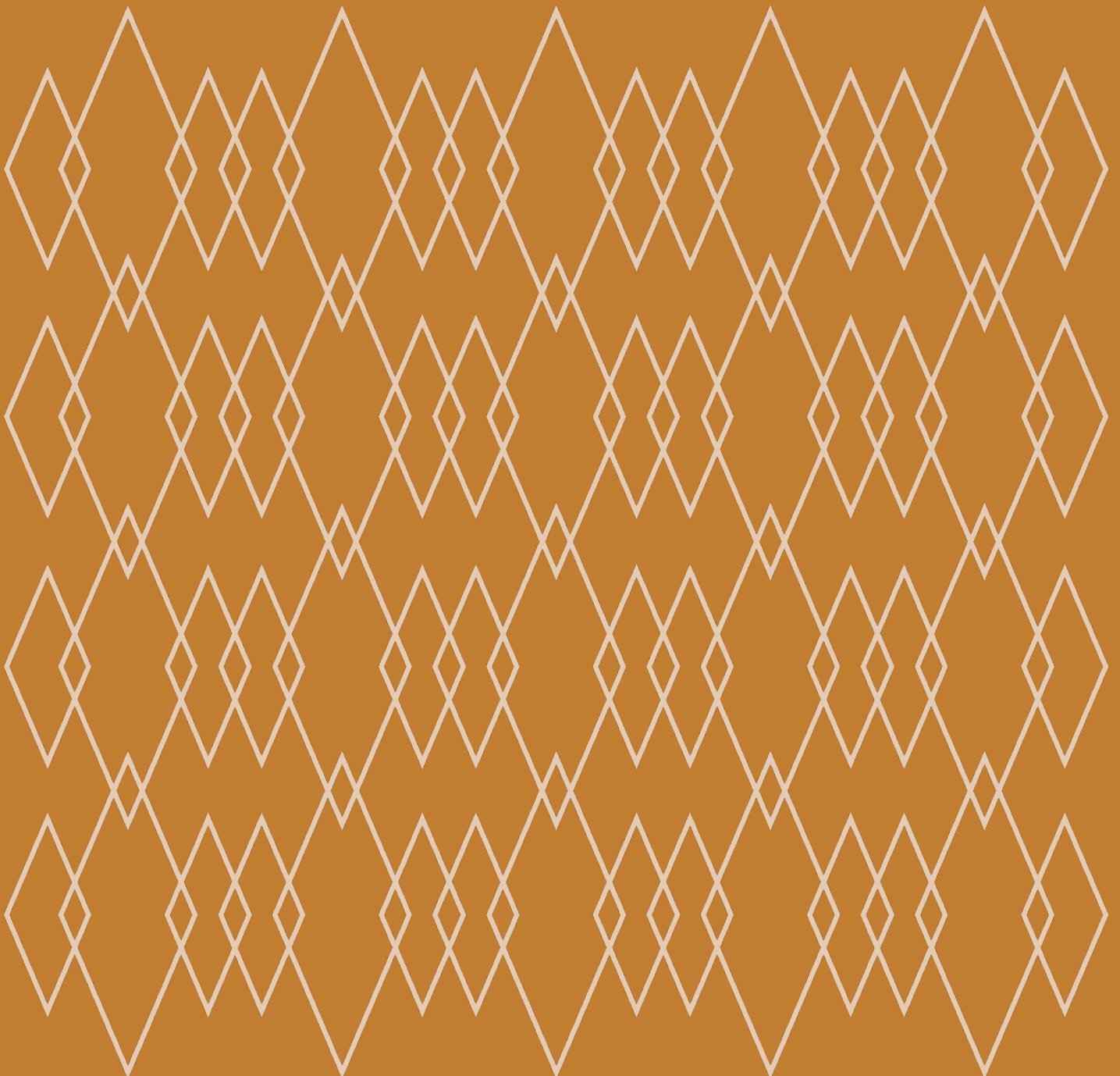
.....

Baten	2025	2024 (*)
Subsidies van overheden	€	€
Subsidies van andere instellingen zonder winststreven	€	€
Overige subsidies	€ 350.498	€ 469.009
Baten van subsidies	€ 350.498	€ 469.009
Baten sponsorbijdragen	€	€
Giften en donaties van particulieren	€ 834.418	€ 210.751
Nalatenschappen	€	€
Bijdragen van loterijinstellingen	€	€
Overige giften	€	€
Giften	€ 834.418	€ 210.751
Baten als tegenprestatie voor levering van producten en/of diensten (omzet)	€	€
Financiële baten	€ 8.000	€ 6.845
Overige baten	€ 473.742	€ 504.662
Som van alle baten	€ 1.666.658	€ 1.191.267
Lasten		
Inkoopwaarde van geleverde producten (kostprijs)	€ 1.139.934	€ 597.717
Verstreckte subsidies & giften	€	€
Aankopen en verwervingen	€	€
Communicatiekosten	€	€
Personeelskosten	€ 240.870	€ 251.049
Huisvestingskosten	€ 212.071	€ 203.599
Afschrijvingen	€ 1.324	€ 883
Financiële lasten	€ 1.309	€ -408
Overige lasten	€ 80.645	€ 104.344
Som van de lasten	€ 1.676.153	€ 1.157.184
Saldo van baten en lasten	€ -9.495	€ 34.083

Jaarverslag 2025

Stichting Grote Kerk Naarden

V_DEF 30-06-2026

In Memoriam - Frans Pigeaud

Frans zei van zichzelf altijd dat hij geen penningmeester was. Niet opgeleid als accountant maar als organisatiekundige. Toch trad hij in 2017 op verzoek van Daan Asser toe tot het bestuur van de Stichting Grote Kerk Naarden als penningmeester. Hij floreerde meteen in die rol, want van geld en het verantwoorden daarvan had hij zeker verstand. Het financiële deel van de vergaderingen werd door hem altijd tot in de puntjes voorbereid, in voorbespreking met Ellen. Frans lette scherp op de financiële risico's die voorgenomen projecten met zich mee brachten en legde in de vergadering voor dat het nemen van risico een keuze is waarvoor aandacht nodig is. Hij deed dat met een geweldige combinatie van ernst en humor en altijd met oog voor de goede verhoudingen en de bijzondere kenmerken van de stichting.

Vergaderingen met Frans waren, net als Frans, nooit saai. Hij liet zich de zomerzeiltochten met Marleen niet ontnemen, zelfs niet door de Grote Kerk. In de zomermaanden nam hij deel aan de vergadering via teams, waarmee hij niet zeer bedreven leek, maar dat hem wel in staat stelde vanaf de Middellandse zee betrokken te blijven en ons bij de les te houden. De leden van het bestuur vroegen zich ondertussen af of zijn achtergrond met die diepblauwe zee nu wel echt was. De andere vergaderingen begonnen vaak met de vraag waar de zeiltocht nu weer naar toe ging en Frans vertelde daarover graag. Echt trots was hij op zijn kinderen en kleinkinderen maar daarover sprak hij niet veel, want we waren tenslotte bijeen voor “een hoger doel”, en dat was de kerk. Dankzij de betrokkenheid van Frans staat de kerk echt als een huis, ook financieel. Wij zijn hem daar heel dankbaar voor en hadden graag op een andere manier, en dan alleen als penningmeester, afscheid van hem genomen in het gebouw dat hem zo na stond. Frans overleed geheel onverwacht op 6 januari 2026.

Raad van Toezicht en directeur-bestuurder Stichting Grote Kerk Naarden

Inhoudsopgave

1. Verslag Raad van Toezicht	4
2. Bestuursverslag	5
3. Exploitatie	11
4. Marketing & communicatie	21
5. Instandhouding & restauratie	24
6. Organisatie	26

1. Verslag RvT 2025

2025 was het eerste jaar waarin Stichting Grote Kerk Naarden niet langer met een bestuursmodel werkte, maar met een Raad van Toezicht en een directeur-bestuurder. Twee leden van het bestuur traden niet toe tot de Raad van Toezicht. Voor Bob Custers eindigde daarmee een bestuurslidmaatschap van ruim 12 jaar, voor Trude Schermer van 8 jaar. We zijn beiden dankbaar voor hun jarenlange inzet, die echt van onschatbare waarde was. Naast de andere leden van het bestuur (Karen Keeman, Frans Pigeaud en Evert Verhulp) traden Leen van der Pols, op voordracht van de Protestantse Gemeente Naarden, en Mireille Linck tot de Raad van Toezicht toe. De directeur van de stichting, Ellen Snoep, werd benoemd tot directeur-bestuurder.

De stichting voldoet na de statutenwijziging aan de Governance Code Cultuur en past de daarin vervatte regels ook toe. De rol van de RvT bestaat uit het vervullen van de werkgeversrol voor de bestuurder, het fungeren als sparringpartner van de bestuurder en het geven van gevraagd en ongevraagd advies aan de bestuurder. Daarnaast zijn RvT-leden ambassadeur voor de stichting. De Raad heeft in de verslagperiode 5 keer vergaderd en eenmaal een zelfevaluatie uitgevoerd. Zowel de leden als de voorzitter van de Raad zijn bij verschillende activiteiten zowel in als buiten de kerk betrokken geweest om hun rol te vervullen. Voor het rooster van aftreden en de nevenfuncties van toezichthouders verwijzen wij naar het document [Samenstelling RvT](#) op de website. De functieprofielen van toezichthouders zijn als bijlage bij dit verslag opgenomen.

Het team van Stichting Grote Kerk Naarden heeft in 2025 hard gewerkt aan de realisatie van de doelen van het jaarplan 2025 en meerjarenbeleid 2023-2026. Tussen de exploitatie door werd de restauratie van het tongewelf uitgevoerd door een gespecialiseerd team van 10 restauratoren. Die restauratie, die in 2024 is begonnen, zal in 2026 zijn afgerond. Dat de financiering van die restauratie inmiddels (in 2026) helemaal rond is, tekent de inzet en het doorzettingsvermogen van de directeur-bestuurder en medewerkers van de stichting. Ook de bezoekersbeleving, als voorzien in het jaarplan 2025, is gerealiseerd. Ondanks de restauratie vonden de reguliere activiteiten gewoon plaats. De Raad wil het team en de vrijwilligers van de stichting graag bedanken voor hun echt enorme inzet en constateert dat door die inzet zowel het gebouw als de stichting nooit eerder er zo goed hebben bijgestaan.

Raad van Toezicht Stichting Grote Kerk Naarden

2. Bestuursverslag 2025

Met het Ondernemingsplan 2023-2026 ontwikkelen we Stichting Grote Kerk Naarden tot een vanuit waarden gedreven organisatie met drie functies: Erfgoedbeleving, Muziekpodium en Hart van de Samenleving. 2025 was het derde jaar waarin vanuit dit beleid gewerkt werd. Een belangrijke mijlpaal vormde de openstelling van de eerste van drie museale presentaties in het gebouw, die samen de beleidslijn Erfgoedbeleving invulling geven. Met het project investeren we ca. 1 miljoen euro in het toegankelijk maken van de gelaagde geschiedenis van het rijksmonument, dankzij overheden en fondsen. Daarnaast werd het gehele jaar gewerkt aan de restauratie van het beschilderde tongewelf. Met dit project is 1,7 miljoen euro gemoed, dat bijeengebracht is door fondsen, overheden, particulieren en bedrijven. De restauratie had in 2025 in enige mate een remmende werking op de exploitatieomzet, die wat lager was dan in 2024. Tegelijkertijd zorgde de restauratie voor veel publieke betrokkenheid, media-aandacht en zichtbaarheid in het professionele veld, en dus voor maatschappelijke waarde. Binnen de exploitatie vond in 2025 een rijk palet aan activiteiten plaats binnen de drie genoemde functies. Wij lichten ze verderop in dit verslag toe.

Governance

Het proces van de governance-transitie werd in 2025 afgerond. Per 6 januari 2025 werkt de organisatie volgens het Raad van Toezichtmodel, het besturingsmodel met een bestuurder en een toezichthoudend orgaan. De organisatie volgt de Governance Code Cultuur voor goed bestuur en toezicht in de culturele sector en geeft in het document [Toepassing Governance Code Cultuur](#) een toelichting op de wijze waarop. De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie en richt zich bij de vervulling van zijn taak op het artistieke, economische en maatschappelijke belang van de stichting, rekening houdend met de Governance Code Cultuur. Stichting Grote Kerk Naarden telt één statutair bestuurder.

Werkwijze Raad van Toezicht en bestuurder

Raad van Toezicht en bestuurder werken aan de hand van een Directiereglement en een Raad van Toezichtreglement. Tevens is er een jaarkalender aan de hand waarvan vaste terugkerende thema's in de vergaderingen aan de orde komen, waaronder goedkeuring van het jaarplan en de begroting, het meerjarenbeleid, de jaarrekening en het jaarverslag.

Risicobeheersing en Interne controle

Om de continuïteit van Stichting Grote Kerk Naarden te waarborgen en haar maatschappelijke doelstellingen duurzaam te realiseren, hanteert de bestuurder risicobeheersings- en controle-instrumenten. In lijn met Principe 2 en de bijbehorende aanbevelingen van de Governance Code Cultuur 2019 evalueren bestuurder en Raad van Toezicht periodiek de belangrijkste strategische, operationele en financiële risico's.

In 2025 zijn de risico's afgestemd op de ambities uit het Ondernemingsplan 2023–2026. Hierbij is gekeken naar de voortgang van de grootschalige restauratie van de 16de-

eeuwse gewelfschilderingen en de exploitatie van onze drie kernfuncties: Erfgoedbeleving, Muziekpodium en Hart van de Samenleving.

Geïdentificeerde Risico's en Beheersmaatregelen

We onderscheiden de volgende hoofdcategorieën van risico's:

Financiële risico's en monumentenzorg

- **Risico:** Onvoorziene kostenoverschrijdingen bij de miljoenenrestauratie van het tongewelf en schommelingen in restauratiesubsidies.
- **Beheersing:** De stichting stuurt strak op projectbudgetten door deelopdrachten in regie te verstrekken aan restauratieteam en andere leveranciers. Het actuele beschikbare budget voor de opgave is steeds het leidende principe bij het verstrekken van die deelopdrachten. De externe monumentenarchitect voert in opdracht van de bestuurder de directievoering over de grote onderhouds- en restauratieprojecten. Voor het restauratieproject van het tongewelf vindt elke twee maanden een bouwvergadering plaats waarin alle aspecten van het project - zoals voortgang, inhoudelijke en financiële keuzes, technische benodigheden, onvoorziene omstandigheden en budgetbeheersing - aan de orde komen. Van deze bijeenkomsten worden verslagen gemaakt. Ten aanzien van het groot onderhoud is er SIM-subsidie toegekend tot en met 2029. Daarnaast zetten we actief in op de verdere uitbouw van fondsenwerving, mecenaat en specifieke geefkringen om een breed en gedifferentieerd financieel fundament te borgen.

Markt- en exploitatierisico's

- **Risico:** Tegenvallende bezoekersaantallen bij de museale presentaties binnen de Erfgoedbeleving of lagere inkomsten uit commerciële verhuur en muziekprogrammering.
- **Beheersing:** De bestuurder werkt met een scenario-gebaseerde exploitatiebegroting. De forecast wordt maandelijks geupdate. Met het programma Vision Planner houden we zicht op de actuele stand van zaken en de prognose. Ieder kwartaal vindt overleg plaats tussen de accountant en de bestuurder om de prognose en risico's door te nemen. Marketing- en communicatiestrategieën worden bijgestuurd op basis van actuele bezoekersdata, kansen en trends in de markt.

Operationele risico's en veiligheid

- **Risico:** Calamiteiten of fysieke schade aan het rijksmonument tijdens grootschalige evenementen, evenals risico's rondom de sociale veiligheid op de werkvloer.
- **Beheersing:** Protocollen voor bedrijfshulpverlening (BHV), het Veiligheidsbeleid, werkvloerprocedures en calamiteiteninstructies worden jaarlijks geactualiseerd. Het monument wordt jaarlijks geïnspecteerd door de Monumentenwacht, waarbij risico's en aandachtspunten in kaart worden gebracht. In 2026 wordt een RI&E uitgevoerd door een externe partij teneinde de arbo-omstandigheden en te nemen maatregelen in kaart te brengen. In het kader van goed werkgeverschap en de code-aanbevelingen is het beleid rondom integriteit en sociale veiligheid aangescherpt, inclusief de aanstelling van een externe vertrouwenspersoon.

Werking van het Interne Controlesysteem

De governance-structuur van de stichting voorziet in een scheiding tussen de eindverantwoordelijke rol van de bestuurder en de controlerende rol van de Raad van Toezicht.

- **Rapportagecyclus:** De bestuurder informeert de Raad van Toezicht driemaandelijks via realisatiecijfers, die worden afgezet tegen de vastgestelde jaarbegroting. De bestuurder informeert de Raad van Toezicht driemaandelijks via inhoudelijke updates over de realisatie van artistieke en maatschappelijke doelen zoals vastgelegd in het meerjarenbeleid en het jaarplan.
- **Machtigingscriterium:** Voor grote financiële verplichtingen en investeringen buiten de reguliere exploitatie (zoals omvangrijke restauraties) is voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht vereist.
- **Financiële reserves:** De stichting hanteert een bestemmingsreserve voor groot onderhoud. De hoogte hiervan wordt jaarlijks getoetst aan de hand van de geactualiseerde Meerjarenonderhoudsplanning (MJOP).

De bestuurder verklaart dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen in het verslagjaar 2025 naar behoren hebben gefunctioneerd en een redelijke mate van zekerheid bieden dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Audiobeleving De Hemel op Aarde

Missie en visie

Missie

Grote Kerk Naarden is cultureel, historisch en spiritueel hart van de samenleving. Stichting Grote Kerk Naarden is ervan overtuigd dat Grote Kerk Naarden als uniek historisch monument waarde toevoegt aan de samenleving en stelt zich tot opdracht om het monument te behouden en te ontwikkelen voor de toekomst en daarbij brede maatschappelijke betrokkenheid te creëren.

Visie

Wij geloven dat rijksmonumentale stadskerken een unieke plek innemen in de stedelijke weefsels waarvan zij onderdeel zijn. Het zijn gebouwen die al vele eeuwen diepgeworteld zijn in sociaal-maatschappelijke structuren. Vanuit haar cultureel-maatschappelijke waarde conserveert en ontwikkelt Stichting Grote Kerk Naarden het monumentale kerkgebouw duurzaam, innovatief en betekenisvol. Met programmering binnen onze functies Erfgoedbeleving, Muziekpodium en Hart van de Samenleving geven wij maatschappelijke invulling aan onze missie.

Partners en begunstigers

Erfgoedbeleving

Het monumentale kerkgebouw onderhouden, ontwikkelen en exploiteren doet de organisatie nadrukkelijk in samenspel met de maatschappij. Onze partners en stakeholders zijn van wezenlijk belang voor de positionering van Grote Kerk Naarden op nationaal, regionaal en lokaal niveau en zorgen samen met ons voor continuïteit in behoud en ontwikkeling.

In 2025 hebben we maatschappelijke betrokkenheid binnen de Erfgoedbeleving vorm gegeven in partnerschappen met onder meer de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Provincie Noord-Holland, Gemeente Gooise Meren, de universiteiten van Utrecht en Amsterdam, patronen en vrienden en een groot aantal andere begunstigers, waaronder Het Mondriaan Fonds, de VriendenLoterij, Zadelhoff Fonds, Fonds Dioraphte, Het Cultuurfonds, Notariskantoor Goossens, Endo Gooi, Alma Uitvaartzorg en de Gooische Vesting Rally. Een volledig overzicht van begunstigers is te vinden op onze website.

Genoemde partners hebben in 2025 met hun inzet van expertise, kennis en financiële middelen gezorgd voor een geweldige impuls aan de professionalisering van onze organisatie. Dat geldt ook voor de betrokken experts van de begeleidingscommissie bij de restauratie van het tongewelf en de adviescommissie fondsenwerving bij die opgave. Wij waarderen het enorm dat zoveel partijen zich willen committeren aan onze organisatie en de opgaven waarvoor wij staan willen helpen realiseren. Wij vinden het belangrijk om ook collegiaal kennis uit te wisselen en relaties te versterken. In dat kader werken we samen met het Gooise museumnetwerk, het Grote Kerken Overleg en overige samenwerkingsverbanden en instanties, onder meer op het gebied van lobby, programmering en educatie.

Hart van de Samenleving

Stichting Grote Kerk Naarden heeft een bijzondere relatie met de Protestantse Gemeente te Naarden. De Protestantse Gemeente Naarden is juridisch eigenaar van het gebouw en heeft het in erfpacht gegeven aan Stichting Grote Kerk Naarden. De protestantse gemeente geeft invulling aan de religieuze functie van het kerkgebouw terwijl de stichting de maatschappelijke en culturele programmering invult, het gebouw onderhoudt, ontwikkelt en exploiteert en de benodigde middelen daartoe bijeenbrengt. Geheel in overeenstemming met haar oorspronkelijke bestemming staat het kerkgebouw tegen een vergoeding ter beschikking van de Protestantse Gemeente te Naarden voor de zondagse eredienst. Andersom huurt de stichting de

kantoorruimte van de Protestantse Gemeente. Wij waarderen de goede onderlinge samenwerking waarmee wij ieder vanuit zijn eigen rol invulling geven aan het voortbestaan van een bezielde erfgoed.

Binnen Hart van de Samenleving bieden wij ruimte aan verschillende zakelijke en publieke evenementen en bijeenkomsten. NAARDEN The Art Fair is daarbinnen een belangrijk evenement. De kunstbeurs in januari is al decennialang een begrip in het Gooi en daarbuiten. In 2025 vonden daarnaast vele andere evenementen plaats, verderop in dit verslag toegelicht. Tot slot bieden we – passend bij het DNA van het gebouw – plaats aan huwelijken en uitvaarten.

Muziekpodium

Binnen Muziekpodium is allereerst onze historische relatie met de Nederlandse Bachvereniging een belangrijke factor. De Bachvereniging is in 1921 opgericht in het kerkgebouw en in 1922 klonk voor het eerst de Matthäus-Passion door de Nederlandse Bachvereniging in Grote Kerk Naarden. Deze inmiddels ruim honderdjarige traditie is internationaal een begrip en is op initiatief van beide organisaties in 2021 bijgeschreven op de Nationale Inventaris Immaterieel Erfgoed. De programmering van de Nederlandse Bachvereniging is een vaste waarde die mede invulling geeft aan onze functie Muziekpodium, niet alleen met ‘de Matthäus’ maar het gehele concertseizoen met verschillende producties. Ook worden regelmatig opnames gemaakt voor het YouTube-kanaal All of Bach.

Binnen het meerjarenbeleid hebben we gewerkt aan nieuwe relaties met professionele gezelschappen met repertoire dat aansluit bij de ruimte en akoestiek. In 2025 stond in dat kader bijvoorbeeld Cappella Amsterdam voor het derde jaar in Grote Kerk Naarden. De Nederlandse Händelvereniging voerde onder andere de Messiah uit, inmiddels ook een jarenlange traditie. De seizoenbrochure die we sinds een aantal jaar uitgeven, biedt een mooi gebalanceerde programmering en veel achtergrondinformatie over zowel muziek als monument. Grote Kerk Naarden is immers een echte muziekkerk, met een architectuur die klanken hemels laat buitelen door de ruimte.

Path of Miracles - Cappella Amsterdam

Interne organisatie

Stichting Grote Kerk Naarden werkt met een compact kernteam van zes medewerkers in dienst aangevuld met medewerkers op projectbasis en oproepkrachten. Binnen de exploitatie op de vloer zijn ca. 80 vrijwilligers actief. Het team Zakelijk is verantwoordelijk voor de zakelijke verhuur, aangestuurd door de teammanager. Het team Erfgoed & Publiek is verantwoordelijk voor de operatie van het museum, aangestuurd door de teammanager. Daarnaast is de Gebouwbeheerder verantwoordelijk voor op- en afbouw en begeleiding van gebouwsaken en ontwikkelt en onderhoudt de Development Manager relaties met particulieren en bedrijven. Het kleine team heeft een grote slagkracht en dat is te danken aan de geweldige betrokkenheid van eenieder.

Bij alle activiteiten op de vloer spelen vrijwilligers een onmisbare rol in de uitvoering. De vrijwilligersteams bestonden in 2025 uit vertrouwde en nieuwe gezichten. Voor het begeleiden van publiek op de restauratiesteiger ontstond zelfs een wachtlijst vanwege grote animo; een positief signaal in tijden waarin het voor organisaties toenemend lastig blijkt vrijwilligers te vinden.

We kijken terug op een jaar waarin grote stappen zijn gezet in de herpositionering van de organisatie, met de oplevering van het eerste onderdeel van de Erfgoedbeleving als een belangrijk hoogtepunt. De exploitatie is ondanks de impact van de restauratie van het tongewelf, veelzijdig en omvangrijk geweest. Dit is te danken aan de geweldige inzet van het team van medewerkers en vrijwilligers van Stichting Grote Kerk Naarden; een prachtig voorbeeld van ijzersterk teamwork. In 2026 bouwen we hierop voort.

Juni 2026

Ellen Snoep

Directeur-bestuurder

3. Exploitatie

Stichting Grote Kerk Naarden heeft als taak om het monumentale kerkgebouw in stand te houden en te ontwikkelen voor cultureel en maatschappelijk bezoek en gebruik, en voor de eredienst van de Protestantse Gemeente Naarden. Daar geven wij invulling aan met evenementen, concerten en museale openstelling. In totaal ontvingen we een kleine 47.000 bezoekers in 2025.

Omzet en resultaat

In 2025 bedroegen de baten 1.667 miljoen euro. Het betreft exploitatie-inkomsten en inkomsten van begunstigers ten bate van de restauratie van het tongewelf en de realisatie van de museale presentaties. De exploitatie-inkomsten in 2025 kwamen voort uit onze drie kernfuncties: Erfgoedbeleving, Muziekpodium en Hart van de Samenleving. Daarnaast droegen geefkringen en overheidssubsidie bij aan onze financiële basis. De exploitatiebaten bedroegen 527k euro. De inkomsten uit fondsen en subsidies kwamen van een groot aantal begunstigers, waarvan het overzicht op onze website te vinden is.

Het netto resultaat bedraagt -9.495 euro. De exploitatie-omzet is wat lager dan begroot (573.000 euro). Wij verklaren dit vanuit het feit dat het gebouw wat minder verhuurbaar is gebleken vanwege de restauratiesteiger. Tegelijkertijd loopt de kostenkant mee en die is vanwege de dynamiek van de projecten wat complexer. De in de begroting geplande dotatie aan de restauratie van het tongewelf, is gerealiseerd met meer inkomsten uit fondsen dan begroot voor dat project. Het negatieve resultaat vangen wij op met het eigen vermogen.

> Vooruitblik op 2026

Voor 2026 hebben wij een omzet begroot van 651.000 euro. De begroting is gebaseerd op gestabiliseerde inkomsten uit zakelijke verhuur en een groei aan inkomsten uit erfgoedbeleving en geefkringen, vanwege de nieuwe presentaties die in 2026 openen en de langere openstelling van het museum. Daarnaast is 100.000 euro toegekende subsidie van de Gemeente Gooise Meren opgenomen. Op basis van de resultaten uit Q1 en Q2 hebben wij er vertrouwen in dat we in 2026 een positief exploitatieresultaat realiseren.

Erfgoedbeleving

De Erfgoedbeleving vormt een steeds belangrijkere pijler binnen de exploitatie van Grote Kerk Naarden. Waar het monument vroeger vooral bezocht werd voor concerten of evenementen, ontwikkelt de kerk zich steeds nadrukkelijker tot een plek waar bezoekers actief kennismaken met het erfgoed, de restauratie en de verhalen van Grote Kerk Naarden.

In 2025 werd verder gebouwd aan een museale programmering die erfgoed toegankelijk maakt op een eigentijdse en gelaagde manier. Nieuwe publieksprogramma's zorgden ervoor dat verschillende doelgroepen op hun eigen manier verbinding konden maken met het monument.

> Terugblik op 2025

Onderdeel van de erfgoedbeleving in 2025 was *Hemelbestormers: de Restauratie*. Via een steigertrap konden bezoekers de gewelofschilderingen van dichtbij ervaren en kennismaken met het restauratieproces op grote hoogte. Wat normaal verborgen blijft voor publiek, werd hiermee letterlijk toegankelijk gemaakt. Er was een klein aantal tijdsloten beschikbaar, grotendeels gepland buiten werktijden van het restauratieteam om de voortgang van het werk niet in gevaar te brengen.

Hemelbestormers: de Restauratie werd gewaardeerd met een gemiddeld cijfer van 8,7. Een belangrijke rol daarin speelden de opgeleide vrijwillige publieksbegeleiders, die bezoekers meenamen in het verhaal achter het tongewelf, de restauratie en de geschiedenis van de kerk. Juist deze unieke kans, persoonlijke uitleg en de directe nabijheid van het erfgoed maakte het bezoek voor velen bijzonder.

Restaurator Maurice Steemers aan het werk

Naast de restauratiebeleving werd op 15 juli 2025 een nieuwe audiobeleving geïntroduceerd: *De Hemel op Aarde – Je gelooft je oren niet!*. In deze theatrale luisterervaring bewegen bezoekers zelfstandig door de kerk, terwijl muziek, verhalen en geluid hen meenemen door de geschiedenis van de plek. De audiobeleving werd ontwikkeld door tentoonstellingsbureau XPEX. De Nederlandse Bachvereniging werkte als muziekpartner mee. De beleving werd mede mogelijk gemaakt door de VriendenLoterij, Mondriaan Fonds, Het Cultuurfonds, gemeente Gooise Meren en Provincie Noord-Holland. De reacties van bezoekers waren positief; veel bezoekers ervaren de audiobeleving als een vernieuwende en persoonlijke manier om het monument te ontdekken.

Ook voor jonge bezoekers werd het aanbod uitgebreid. Samen met GoWonder ontwikkelden we *Tyto*, een interactieve kerkuil die kinderen spelenderwijs door de kerk begeleidt. Via opdrachten, verhalen en spelelementen leren kinderen kijken naar

details in het gebouw en ontdekken zij het erfgoed op hun eigen niveau. Daarmee werd een belangrijke stap gezet in het toegankelijk maken van de kerk voor families. De combinatie van restauratiebeleving, audiobeleving, kinderprogramma en museale ontvangst zorgde ervoor dat Grote Kerk Naarden in de zomer van 2025 een groeiend publiek wist te bereiken van 4.700 bezoekers. Daarmee zetten we onze eerste schreden als museumorganisatie.

Tyto de kerkuil

> **Vooruitblik op 2026**

In 2026 bouwen we verder aan de ontwikkeling van Grote Kerk Naarden als volwaardige erfgoed- en museumlocatie. De restauratie van het tongewelf blijft daarin een belangrijk publieksanker. Hemelbestormers: de Restauratie blijft nog toegankelijk tot het einde van de zomer, waarna de restauratiewerkzaamheden worden voltooid en de steiger verdwijnt. Daarmee komt een bijzondere publieksperiode ten einde waarin bezoekers het gewelf van dichtbij konden ervaren op een manier die waarschijnlijk generaties lang niet meer mogelijk zal zijn.

Rondom de afronding van de restauratie programmeren we in de zomer een tijdelijke tentoonstelling van kunstenaar Charlotte Caspers. Haar werk is geïnspireerd op de laatmiddeleeuwse schilderijen op het tongewelf van Grote Kerk Naarden. Met historische pigmenten die tijdens de restauratie van het gewelf werden onderzocht, maakt Caspers de kleuren van vijf eeuwen geleden opnieuw zichtbaar. Daarmee ontstaat een nieuwe verbinding tussen hedendaagse kunst en monumentaal erfgoed. Daarnaast realiseren we in de zomer samen met XPEX een nieuwe permanente presentatie in de toren van Grote Kerk Naarden. In deze presentatie worden verhalen over de geschiedenis van de kerk, de vesting en het gebouw op een eigentijdse en immersieve manier verteld. De toren ontwikkelt zich daarmee tot een volwaardig onderdeel van de erfgoedbeleving en voegt een nieuwe dimensie toe aan het

museumbezoek.

Evenementen

2025 was een levendig jaar. In totaal verwelkomden we 42.000 bezoekers verspreid over 57 evenementen.

Ons evenementenaanbod bestaat uit drie soorten activiteiten: eigen programmering die we zelf initiëren en vormgeven, concerten die we organiseren als muziekpodium, en verhuur aan zakelijke en particuliere partijen die op zoek zijn naar een inspirerende locatie. Daarbinnen maken we onderscheid tussen activiteiten die vallen onder Hart van de Samenleving - gericht op ontmoeting en maatschappelijke verbinding - en activiteiten die horen bij het Muziekpodium, waar live muziek centraal staat.

Hart van de Samenleving

Grote Kerk Naarden heeft iets bijzonders. Wie er binnenstapt, voelt het meteen: de serene rust, het licht dat door de ramen valt, de gewelven die je als het ware omarmen. Of je er nu met tien mensen bent of met duizend - de ruimte weet je te raken. Juist die kwaliteiten maken het monument bij uitstek geschikt voor samenkomsten waarbij de omgeving iets toevoegt aan wat er gebeurt.

Vanuit de functie Hart van de Samenleving stellen we het gebouw open voor anderen die er hun eigen betekenis aan geven - mits dat aansluit bij de kernkwaliteiten van de plek. We onderscheiden de categorieën Religie en Bezinning - kerkdiensten en bezinningsprogramma's, Particulier - huwelijken en uitvaarten, Zakelijk - beurzen, relatieontvangsten, diners en bedrijfspresentaties, en Cultureel-maatschappelijk - niet-commerciële initiatieven uit de regio.

> Terugblik op 2025

In totaal vonden er 29 evenementen plaats binnen Hart van de Samenleving: 3 huwelijken, 6 uitvaarten, 8 cultureel-maatschappelijke evenementen, 3 beurzen en 9 zakelijke bijeenkomsten. Daarbij kwamen de wekelijkse kerkdiensten van de Protestantse Gemeente Naarden, die op jaarbasis door circa 5.000 mensen werden bezocht.

De zakelijke bijeenkomsten lieten in 2025 een duidelijke groei zien. Het jaar begon met een nieuwjaarsbijeenkomst voor Meerdervoort, gevolgd door een relatiediner van Loyens & Loeff. In maart verwelkomden we de tiende editie van Gooi on Stage, waarbij ruim 800 vmbo-scholieren in aanraking kwamen met het bedrijfsleven — een evenement dat de kerk vult met de energie van een nieuwe generatie. De Gemeente Gooise Meren gebruikte onze ruimte naast de jaarlijkse Lintjesregen nog tweemaal: in mei voor de slotbijeenkomst van de Kerkenvisie, en in december voor een feestelijke vrijwilligersavond. Het jaar werd afgesloten met een personeelsfeest van SKBNM Kinderopvang.

NAARDEN The Art Fair

Een bijzondere nieuwkomer was de beurs Hollandsch Slapen, georganiseerd door Koninklijke CBM. De Nederlandse slaapbranche kwam samen in Grote Kerk Naarden, waar het monumentale interieur een indrukwekkend decor vormde voor dit relatie-evenement. Het is een mooi voorbeeld van hoe de kerk ook buiten de traditionele sfeer haar waarde bewijst — als locatie die bezoekers verrast en een zakelijke ontmoeting iets extra's meegeeft.

De Maaltuin maakte zijn rentree. Voor de tweede keer op rij vestigde dit reizende restaurant zich in de kerk: negen diners in drie weken tijd, waarbij gasten aan tafel gingen op de monumentale vloer en tevens een bezoek brachten aan de restauratie van het tongewelf. Het concept geeft de cultuurhistorische waarde van het gebouw een prominente rol in de beleving.

> **Vooruitblik op 2026**

Voor 2026 ontwikkelen we nieuwe concepten voor zakelijke evenementen waarbij de museale presentatie een integraal onderdeel vormt van de bijeenkomst. Deze concepten worden in de museale periode van meivakantie tot en met de herfstvakantie aangeboden in de namiddag- en avonduren. Zo kan Grote Kerk Naarden het hele jaar door haar deuren openen voor bedrijven die op zoek zijn naar een bijzondere locatie

die meer biedt dan een vergaderzaal.

Muziekpodium

Grote Kerk Naarden is van nature een muzikale ruimte. De gewelven dragen het geluid, de stilte tussen de noten heeft gewicht, en vocalen en barokmuziek klinken er zoals ze bedoeld zijn te klinken. Niet voor niets kozen de oprichters van de Nederlandse Bachvereniging bewust voor het kerkgebouw als podium: de muziek van Johann Sebastian Bach hoort thuis daar waar ze ooit voor geschreven werd. Akoestiek en ruimte zijn dan ook geen bijzaak in onze muziekprogrammering - ze zijn het vertrekpunt.

Vanuit die sterke basis zoeken we actief naar crossovers: tussen tijdperken, disciplines en vormen. Naast vertrouwde namen als de Nederlandse Bachvereniging en de Nederlandse Händelvereniging verwelkomden we in 2025 nieuwe partners - van klassieke tot moderne gezelschappen - die de dialoog aangaan met muziek en erfgoed. De eeuwenoude relatie tussen kunst en monument krijgt zo een dynamische, eigentijdse invulling.

De eigen series *Magistrale Momenten* en *Orgel Anders* zijn vaste waarden in de programmering en geven het seizoen een herkenbaar karakter.

Magistrale Momenten – ZO! Gospel Choir

> Terugblik op 2025

In totaal stonden er 28 muziekproducties op het programma: 15 externe producties, 11 eigen producties en 2 edities van *Lokaal Verhaal* - een serie waarbij muziek en lokale gemeenschap elkaar vinden.

> Vooruitblik op 2026

Voor 2026 zetten we de serie *Magistrale Momenten* en de orgelconcerten voort als vaste pijlers in de programmering. Tegelijkertijd zoeken we gericht naar gezelschappen die écht bij het gebouw passen - ensembles en artiesten voor wie de monumentale ruimte geen decor is, maar een wezenlijk onderdeel van de uitvoering. Zo wordt een bezoek aan Grote Kerk Naarden een magistrale ervaring die je bijblijft. In de muzikserie *Magistrale Momenten* maakten we in *Path of Miracles* met Cappella Amsterdam een muzikale pelgrimstocht naar Santiago. Samenwerking met het Nederlands Genootschap van Sint Jacob resulteerde in een boeiend voorprogramma.

Geefkringen

In de afgelopen jaren hebben we een mooie groep van betrokken Vrienden, Patronen van het tongewelf, periodieke schenkers en sponsors om ons heen verzameld. Onze geefkringen bestonden in 2025 uit: 333 vrienden, 62 patronen van het tongewelf, drie periodieke schenkers en drie sponsors. De komende jaren willen wij de geefkringen verder uitbouwen.

>Terugblik 2025

Vrienden van Grote Kerk Naarden

De steun van de Vrienden van Grote Kerk Naarden is van grote waarde. Vrienden dragen bij aan de instandhouding van het monument en maken bijzondere projecten mede mogelijk. De jaarlijkse donatie voor Vrienden is 40 euro per persoon of 75 euro per huishouden. Het aantal Vrienden in 2025 is licht gegroeid ten opzicht van 2024 (2%).

Vanuit de Vrienden van Grote Kerk Naarden werd op 5 april voor de elfde keer de Gooische Vesting Rally georganiseerd, een succesvolle dag en tevens de laatste editie van dit evenement. We onderzoeken de mogelijkheden voor een vervangend evenement komende jaren.

Op 10 juli vond de Vriendenmiddag plaats, in de vorm van een speciale preview van de audiobeleving. Verder zijn er maandelijks nieuwsbrieven naar de Vrienden gestuurd en is er op diverse momenten gecommuniceerd om Vriend van Grote Kerk Naarden te worden.

Patronen van het Tongewelf

Nieuw in 2024 was de werving van Patronen van het tongewelf, in 2025 werd dit gecontinueerd. Patronen zijn particulieren en bedrijven die een eenmalige donatie van 500 euro of meer hebben gedaan aan de restauratie. Ben je patroon dan krijgt je naam een permanente plek in het gebouw op een eigentijds gildebord dat bij de oplevering van de restauratie wordt onthuld.

In 2025 zijn de patronen door middel van maandelijkse nieuwsbrieven geïnformeerd over de voortgang van de restauratie. Daarnaast zijn er flyers gemaakt en verspreid. In 2025 is het percentage patronen van het tongewelf met ruim 5% gegroeid.

Periodieke Schenkers

Periodieke donateurs hebben belastingvoordeel zoals opgenomen in de Geefwet. Zij steunen Grote Kerk Naarden voor 5 jaar met een vast bedrag. In 2025 hebben zich twee periodieke schenkers verbonden aan Stichting Grote Kerk Naarden, het totaal kwam daarmee op drie.

Sponsor Club

De Sponsor Club is in 2025 niet uitgebouwd. Wel is er goed contact met de bestaande leden; Notariskantoor Goossens, Alma Uitvaartzorg en Endo Gooi. We zijn zeer dankbaar voor hun betrokkenheid en steun aan onze organisatie.

>Vooruitblik 2026

De werving voor de geefkringen wordt in 2026 voortgezet. Tegelijkertijd worden de bestaande geefkringen geëvalueerd, zodat gericht plannen voor de toekomst kunnen worden ontwikkeld. Daarbij wordt gekeken naar een heldere indeling van de verschillende doelgroepen, zodat beter zichtbaar wordt waar extra aandacht nodig is en waar kansen liggen voor verdere groei en betrokkenheid.

Vrienden

Hoewel er in 2026 geen Gooische Vesting Rally plaatsvindt, blijven Vrienden en Patronen actief betrokken via andere evenementen en ontvangsten. Binnen de eigen programmering en erfgoedactiviteiten wordt bovendien extra aandacht besteed aan de zichtbaarheid van het Vrienden- en Patronenprogramma. Daarnaast wordt een wervingscampagne opgezet voor het bereiken van nieuwe vrienden.

Patronen

In 2026 organiseren we een Patronendag voor patronen van het tongewelf en periodieke schenkers. Tijdens deze bijeenkomst worden de voortgang van de restauratie en de toekomstplannen gepresenteerd. Ook wordt een campagne gestart voor de afrondende financiering van de restauratie.

Bovendien wordt een plan ontwikkeld om patronen die momenteel bijdragen aan de restauratie van het tongewelf te betrekken als langjarige begunstigers. Door de geefkringen afzonderlijk meer aandacht te geven, willen we de onderlinge betrokkenheid versterken. Door middel van het organiseren van een aantal bijeenkomsten gedurende het jaar en uitnodigingen voor openingen worden patronen goed geïnformeerd en nog meer onderdeel van wat we doen.

In 2026 starten we ook met het structureel onder de aandacht brengen van mogelijkheden voor nalatenschappen. Hiervoor wordt een informatieve bijeenkomst georganiseerd waarin geïnteresseerden meer horen over de mogelijkheden om het erfgoed op deze manier te ondersteunen.

Periodieke Schenkers

In 2026 zullen we nieuwe periodieke gevers werven door het geefkringenprogramma in alle activiteiten en uitingen van Grote Kerk Naarden zichtbaar te maken. We doen hiertoe een jaarlijkse mailing naar alle bestaande donateurs uit. Daarbij komt er een rekentool op de website, zodat gevers inzichtelijk krijgen welke persoonlijke financiële voordelen er zijn.

Jonge doelgroep

Als laatste zetten we in op meer diversiteit en verjonging binnen de geefkringen. Dit willen we bereiken door gerichte evenementen te organiseren voor jongere doelgroepen en activiteiten voor deze groep te verbinden aan de museumprogrammering. Op deze manier kunnen de verschillende groepen in 2026 doelgerichter en persoonlijker worden benaderd.

Overheden en Fondsen

>Terugblik op 2025

In 2025 ontvingen wij binnen de exploitatie 50.000 euro cultuursubsidie van Gemeente Gooise Meren en 5.588 euro subsidie van het Fonds Podiumkunsten voor de serie Magistrale Momenten. Deze bijdragen zijn onmisbaar om een gezonde exploitatie te realiseren.

Fondsenwerving stond in 2025 in het teken van de restauratie van het tongewelf. Een groot aantal fondsen heeft zich in de periode 2022-2025 aan de opgave gecommitteerd. Ook spelen de Provincie Noord-Holland en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een essentiële rol in de realisatie. Wij zijn dankbaar dat zoveel partijen de restauratie ondersteunen.

>Vooruitblik op 2026

Ook in 2026 blijven wij nauw contact onderhouden met overheden en fondsen. Dit doen we onder meer via een Fondsendag, waarbij de eindfase van de restauratie van het tongewelf wordt gepresenteerd en toekomstige plannen worden gedeeld. De bijeenkomst biedt daarnaast ruimte voor ontmoeting en verdere versterking van het netwerk. In 2026 is de werving van fondsen gericht op de laatste dekking voor de restauratie en de realisatie van een publieksbeleving over het tongewelf, die het derde onderdeel vormt van de museale presentatie.

4. Marketing & communicatie

De zichtbaarheid van Grote Kerk Naarden groeit mee met de ontwikkeling van het gebouw als plek voor erfgoed, muziek en ontmoeting. In 2025 lag de nadruk binnen marketing en communicatie op het versterken van het verhaal achter het monument: niet alleen het gebouw zelf, maar vooral de restauratie, de publieksbeleving en de mensen die eraan verbonden zijn, krijgen aandacht. Daarbij zoeken we steeds nadrukkelijker naar vormen die passen bij deze tijd — van podcasts en audiobeleving tot landelijke media en culturele samenwerkingen.

The collage shows several pages from the newspaper 'de Volkskrant', dated Thursday, 18 September 2025. The main headline is 'de Volkskrant'. Other visible headlines include:

- 'De gezondheidzorg is geen all-you-can-eat-arrangement. Overheid en verzekeraars moeten dat de burger durven zeggen' (Page 18)
- 'Dieselgate, de grootste industriële zwendel, droeg bij aan schonere lucht' (Page 13-15)
- 'Het eerste verkiezingsdebat' (Page 4-5)
- 'Plafond 150' (Page 4-5)
- 'De activisten van Extinction Rebellion die terechtkomen in Den Haag voelen zich allesbehalve crimineel. Noem gerust mijn achternaam' (Page 7)
- 'MILIEUDEFENSIE PRESENTEERT VADER AARDE DE HAPPY POPULIST' (Advertisement)

Onze communicatie richt zich niet alleen op het informeren van bezoekers, maar vooral op het creëren van betrokkenheid. De restauratie van het tongewelf bleek daarbij een krachtig en aansprekend verhaal dat zowel regionaal als landelijk aandacht

trok. Tegelijkertijd zorgden nieuwe publieksconcepten ervoor dat ook nieuwe doelgroepen kennismaakten met Grote Kerk Naarden.

>Terugblik op 2025

Onderdeel van de communicatie rondom de restauratie was de podcast Een hemelbestormende restauratie, onderdeel van de serie Gooise Museumschatten. In deze aflevering vertellen restauratoren en erfgoed specialisten over de unieke plafondschilderingen, het restauratieproces en de publieksbeleving van *Hemelbestormers: de Restauratie*. De podcast bood verdieping voor bezoekers en maakte het verhaal achter de restauratie toegankelijk voor een breed publiek.

Ook de nieuwe audiobeleving *De Hemel op Aarde – Je gelooft je oren niet!* kreeg brede media-aandacht. Regionale en landelijke media besteedden aandacht aan de manier waarop geluid, muziek en verhalen worden ingezet om bezoekers de geschiedenis van de kerk te laten ervaren. Daarbij werd ook regelmatig aandacht besteed aan Tyto, de interactieve kerkuil voor kinderen, waarmee Grote Kerk Naarden nadrukkelijk inzet op families en jong publiek.

Het Algemeen Dagblad publiceerde een uitgebreid artikel over de opening van de audiobeleving. Ook in regionale media was aandacht voor *Hemelbestormers: de Restauratie* en de nieuwe audiobeleving *De Hemel op Aarde*.

Volgers sociale media	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Facebookpagina	2100	2071	2002	1812	1710	1295
Instagram	1643	1360	1117	905	757	530
LinkedIN organisatiepagina	414	332	216	184	159	114

Daarnaast verscheen Grote Kerk Naarden in diverse erfgoed- en cultuurpublicaties, waaronder in een artikel in Monumentaal Magazine, waarin aandacht werd besteed aan de restauratie van het tongewelf en de manier waarop het publiek actief wordt betrokken bij het erfgoed. Ook online platforms op het gebied van monumenten en cultureel erfgoed besteedden aandacht aan de restauratie en de publieksprogrammering.

Op radiogebied kreeg de audiobeleving landelijke aandacht via een interview op NPO Klassiek. In het programma Podium Klassiek vertelde directeur Ellen Snoep over de ontwikkeling van de audiobeleving, de samenwerking met de Nederlandse Bachvereniging en de manier waarop muziek en erfgoed samenkomen in de bezoekerservaring van Grote Kerk Naarden.

De digitale nieuwsbrief heeft ruim 3.000 abonnees. De verschillende media-uitingen versterkten elkaar en zorgden ervoor dat Grote Kerk Naarden steeds nadrukkelijker zichtbaar werd als een eigentijdse erfgoedlocatie waar restauratie, cultuur en publieksbeleving samenkomen.

> Vooruitblik op 2026

In 2026 bouwen we verder aan een herkenbare en inhoudelijke profilering van Grote Kerk Naarden als podium van kwaliteit en toonaangevende erfgoedlocatie. De afronding van de restauratie van het tongewelf vormt daarbij een belangrijk communicatiemoment, met speciale aandacht voor de laatste periode van Hemelbestormers: de Restauratie.

Ook de tijdelijke tentoonstelling van Charlotte Caspers biedt kansen om nieuwe doelgroepen te bereiken op het snijvlak van hedendaagse kunst en historisch erfgoed. Daarnaast werken we samen met XPEX aan de verdere ontwikkeling van de museale presentatie in de toren, waarbij storytelling en beleving opnieuw een centrale rol spelen.

Binnen marketing en communicatie willen we in 2026 sterker inzetten op doorlopende content, verdieping en landelijke zichtbaarheid. Daarbij zoeken we actief de samenwerking op met culturele media, erfgoedplatforms en partners die bijdragen aan een groter bereik en een duurzame positionering van Grote Kerk Naarden als bijzondere plek voor erfgoed, muziek en ontmoeting.

5. Instandhouding & restauratie

Instandhouding

De instandhouding van het gebouw vraagt jaarlijks om grote uitgaven, die volgens een meerjarenplan verlopen. 2025 vormde het tweede jaar van de lopende SIM-periode (Subsidie Instandhouding Monumenten). De instandhouding is voor de jaren 2024-2029 voor 60% gesubsidieerd door de Rijksoverheid (via de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). De instandhoudingsbegroting bedraagt totaal 300.000 euro voor zes jaar en de grootste opgave daarbinnen is het tongewelfproject. Binnen de SIM is ca. 180.000 euro begroot voor dat project. De eigen bijdrage binnen de SIM voor het tongewelfproject (60.000 euro) wordt gedekt door bijdragen van particuliere gevers. In 2025 werd binnen de SIM uitsluitend werk uitgevoerd aan het tongewelf. In de eindafrekening van het project worden de facturen die betrekking hebben op de SIM-begroting afgeboekt in de voorziening. Om adequaat te kunnen sturen op het project, zijn alle kosten tijdens looptijd op het restauratieproject afgeboekt. In 2026-2028 staan schilderwerk, vloerherstel en herstelwerk aan de steunberen en afzaten gepland.

Restauratie tongewelf

Binnen de SRR-regeling werd van september 2020 tot april 2021 een conditie-onderzoek uitgevoerd aan het 16de-eeuwse beschilderde tongewelf door een team van vier restauratoren in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Vochtschade als gevolg van lekkages van het dak en andere beschadigingen gaven reden voor onderzoek naar de noodzaak van een restauratie. Het is bijzonder dat er eerst een conditie-onderzoek is uitgevoerd. Bij dergelijke kunstwerken moet vaak vanaf de vloer worden ingeschat of restauratie nodig is. Met behulp van een innovatieve digitale techniek uit Duitsland zijn de schilderijen laag voor laag in kaart gebracht. De licentie voor deze techniek is aangekocht door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en voor het eerst in Nederland ingezet binnen ons project.

Verplaatsing van de grote rolsteiger

In 2022 heeft het restauratieteam een omvangrijk rapport opgeleverd met bevindingen en aanbevelingen. Hieruit bleek dat restauratie van het hele gewelf, een project van 1,7 miljoen euro, noodzakelijk is. De restauratie is, na een periode van twee jaar werven en voorbereiden, in september 2024 gestart. Een multi-disciplinair team van acht restauratoren onder leiding van Hinke Sigmond en Roos Keppler werkt tot en met de zomer van 2026 aan de omvangrijke opgave. Het bieden van werkervaringsplekken aan restauratoren in opleiding maakt onderdeel uit van de aanpak. In samenwerking met de Universiteit van Amsterdam, de Universiteit Utrecht en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed vindt aanvullend onderzoek plaats, onder andere op het gebied van (digitale) kunstgeschiedenis, materiaal, verf en schildertechniek.

De Universiteit Utrecht maakte in 2024 binnen een Summer School een digitaal model van het gewelf. Vanuit het erfgoedveld wordt met veel interesse naar het project gekeken. In 2025 werd het gehele jaar doorgewerkt aan de restauratie. Een begeleidingscommissie van experts stond het tienkoppige restauratieteam onder leiding van Roos Keppler en Hinke Sigmond bij met advies. De restauratie verliep in 2025 volgens planning en zal in 2026 ook volgens planning worden afgerond.

Niet-monumentaal onderhoud

Naast de subsidiabele monumentale instandhouding zijn er niet-monumentale onderhoudskosten. De organisatie heeft hiervoor, en voor onverwachte grote instandhoudingsuitgaven, een bestemmingsreserve opgebouwd. Uit deze reserve zijn in 2025 de afronding van de renovatie van de toiletgroep, onderhoud aan het dak en vervanging van delen van de verwarmingsinstallatie bekostigd. De reserve bedroeg op 31 december 2025 216.229 euro. De reserve bestaat uit een aantal voorzieningen, waaronder het op termijn vervangen van het verwarmingssysteem, vervanging van stoelen en vernieuwing van de geluidsinstallatie.

Vooruitblik 2026 en verder

Vanaf 2027 - wanneer de restauratie van het tongewelf afgerond is - hebben wij jaarlijkse dotaties gepland aan de niet-monumentale onderhoudsvoorzieningen vanuit het exploitatieresultaat, volgens een tienjaren onderhoudsraming. Daarnaast zijn er vanaf 2030 jaarlijks dotaties gepland aan een nieuwe SIM-periode.

In 2026 onderzoeken we de mogelijkheden voor verdere verduurzaming van het monument. Dit kan leiden tot een nieuw project, waarvoor wij fondsen en subsidies zullen werven.

6. Organisatie

Binnen de interne organisatie zijn we in 2025 met een nieuw organogram gaan werken waarbij er twee gespecialiseerde teams zijn – Team Zakelijk en Team Erfgoed & Publiek – die zich respectievelijk met zakelijke verhuur en het museum bezighouden. De teammanagers bespreken periodiek inhoudelijke en financiële resultaten op basis van het jaarplan met de directeur-bestuurder. Ook is er overleg over programmering aan de hand van de artistieke koers.

Daarnaast zijn er twee staffuncties; Gebouwbeheerder en Development manager. Zij houden zich bezig met respectievelijk praktische begeleiding van gebouwwaken en het werven van particuliere en zakelijke geefkringen.

Interne werkwijze

De teammanagers leveren binnen hun werkgebied een actieve bijdrage aan beleidsontwikkeling en de implementatie daarvan, voortvloeiend uit het meerjarenbeleid. Teammanagers en stafmedewerkers leveren input voor jaarplannen, begrotingen en evaluatie en verslaglegging. Iedere medewerker voert twee a drie keer per jaar een voortgangsgesprek met de direct-leidinggevende waarin welbevinden, functioneren, doelen van het jaarplan en persoonlijke ontwikkeling aan de orde komen. Tweemaal in het jaar vindt een bijeenkomst plaats om met het hele team terug en vooruit te blikken aan de hand van het jaarplan, de begroting en de forecast.

Daarnaast heeft iedere medewerker een wekelijks bila met de leidinggevende en is er wekelijks operationeel teamoverleg. Successen worden gevierd met taart en de teamspirit wordt gevoed met gezellig samenzijn op kleinere schaal en een jaarlijkse teamdag.

Vrijwilligers

De vrijwilligers werken vanaf 2025 in drie teams: Zakelijk, Erfgoed en Opbouw. In 2025 is Het Rooster geïntroduceerd, een app waarmee vrijwilligers zichzelf kunnen inroosteren, waar met alle vrijwilligers gecommuniceerd kan worden en waar werkinformatie wordt gedeeld. In 2025 is daarnaast het veiligheidsbeleid geactualiseerd, zijn procedures verbeterd, werkomschrijvingen ontwikkeld en zijn de vrijwilligers professioneel opgeleid op gebied van BHV en rondleiden.

Twee tot driemaal per jaar nodigen we alle vrijwilligers uit voor Koffie in de Kerk, waar we terugblikken en vooruitblikken en elkaar informeel spreken. Ook is er ruimte om feedback te geven en vragen en zorgen te bespreken. Voor vrijwilligers worden daarnaast onder meer previews van nieuwe tentoonstellingen en een nieuwjaarsborrel georganiseerd. Een en ander is opgenomen in het vrijwilligersbeleid, dat alle vrijwilligers ontvangen hebben.

Financiële administratie

De financiële administratie wordt voor wat betreft inkomende facturen door accountantskantoor Blömer uitgevoerd. Offertes en uitgaande facturen worden door de teammanager zakelijk uitgevoerd. Wij werken met Basecone en Exact en bij betalingen geldt een vierogenprincipe. De financiële strategie en targets worden door

de bestuurder gemonitord en periodiek besproken met de accountant aan de hand van Vision Planner. Blömer verzorgt ook de salarisadministratie. HRM-taken, bankzaken, verzekeringen, fondsenwerving en subsidies zijn een directietaak.

Het monumentale gebouwbeheer wordt op de vloer begeleid door de gebouwbeheerder en inhoudelijk en technisch door de externe monumentenarchitect. De architect adviseert de directie en is technisch projectleider van projecten rond het gebouw.

Vertrouwenspersoon

Vanaf januari 2025 werkt Stichting Grote Kerk Naarden met een externe vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon - Anneke Weimar - werkt via Arboned. De informatie over de vertrouwenspersoon maakt onderdeel uit van zowel het personeelsbeleid als het vrijwilligersbeleid en staat gepubliceerd op de algemene schijf en Het Rooster.

In 2025 zijn er geen meldingen gedaan bij de vertrouwenspersoon.

Samenstelling organisatie

In het verslagjaar 2025 is de samenstelling van het bestuur gewijzigd. Per 6 januari kent Stichting Grote Kerk Naarden één statutair bestuurder.

Directeur-bestuurder

Ellen Snoep

Nevenfuncties van de directeur-bestuurder: voorzitter bestuur Plein C, algemeen bestuurslid Federatie Instandhouding Monumenten, secretaris Vereniging Beheerders Monumentale Kerkgebouwen.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het door het bestuur gevoerde beleid.

Raad van Toezicht

Evert Verhulp, voorzitter

Karen Keeman, secretaris

Mireille Linck, museale zaken (per 23-9-2025)

Frans Pigeaud, financiën

Leen van der Pols, kerkelijke zaken (per 6-1-2025)

Medewerkers

Evelien Jansen, development manager (per 1-12-2025)

Angela Poelhekke, producer (tot 1-7-2025)

Christine Puijpe, coördinator evenementen

Angeline Sandmann, teammanager Zakelijk

Pascal Smits, oproepmedewerker Publiek & Techniek

Thijmen Schrerardus, oproepmedewerker Publiek & Techniek

Esmeë Stam, teammanager Erfgoed & Publiek

Laurie van der Wal-van der Veen, event manager (per 1-9-2025)

Olav Westerink, gebouwbeheerder

Jan Wevers, oproepmedewerker Publiek & Techniek

Rally organisatieteam

Robbert Belle

Diederick Bonnerman

Willem van Eeghen

Phil Jonckheer

En de ca. 80 vrijwilligers betrokken als publieksbegeleider, winkelmedewerker, rondleider, suppoost en opbouwer.